

KONGL. MAJ:TS

NÅDIGA

STADGA

FÖR

NYA ELEMENTAR-SKOLAN

i STOCKHOLM.

GIFVEN STOCKHOLMS SLOTT DEN 14 AUGUSTI 1856.

STOCKHOLM.

TRYCKT HOS C. M. THINGREN, 1857.

I.

Skolans ändamål.

§. 1.

Nya Elementarskolan i Stockholm är ett af statens fullständiga elementar-läroverk, hvilket med dessas gemensamma bestämmelse förenar det serskilda ändamål, att vara en ständig i hufvudstaden förlagd profskola, hvarest förbättringar i lärosättet må kunna, med afseende på elementarundervisningens fortgående utveckling, försökas.

II.

Styrelse.

§. 2.

Skolans styrelse utöfvas af en Direktion, bestående af fyra ledamöter, som Konungen förordnar.

§. 3.

Direktionen eger:

- a) att genom konstitutorial tillsvidare förordna lärare, samt dem, när hon finner omständigheterna det fordra, entlediga och genast i de afgäendes ställe antaga andra bland sådana personer, som undergått de examina eller tagit de lärda grader, hvilka för ifrågakommande lärarebeställningars erhållande vid elementar-läroverken i allmänhet erfordras;
- b) att antaga och utesluta lärjungar;
- c) att till utförande af skolans plan, enligt de grunder, denna stadga innehåller eller Konungen framdeles fastställer, utfärda

såväl till rektors och lärares, som lärjungars och vårdares efter rättelse de föreskrifter, hvilka i sådant afseende kunna ytterligare behöfvas;

- d) att förvalta skolans medel och vårda hennes tillhörigheter;
- e) att i öfrigt, efter omständigheterna, vidtaga de åtgärder, skolans ändamål kräfer, såvida ej ärendets vikt fordrar dess anmälan hos Konungen.
- f) att till ekklesiastik-departementet inlemna underrättelse om lärares förordnande och entledigande och om de åtgärder, om hvilka denna stadgas §. 18 handlar; äfvensom att årligen till samma departement inlemna den berättelse, som enligt stadgan för rikets allmänna elementarläroverk §. 87 åligger ephorus.

§. 4.

Direktionen fattar sina beslut, efter flesta rösterna, införet protokoll. Blifva rösterna lika delade, är ordförandens röst afgörande.

III.

Rektor och Lärare.

§. 5.

Skolans lärare vare:

- 1) hufvudlärare i vetenskaper och språk, med lön efter ålder i tjensten, enligt den af Konungen fastställda stat;
- 2) skolans adjunkt utan lönetur;
- 3) lärare i skrifkonst, teckning, sång, gymnastik och simning, med särskilda arfvoden.

§. 6.

- a) Hvar och en af skolans hufvudlärare förestår undervisningen hela skolan igenom i det eller de läroämnen Direktionen åt honom uppdrager, samt biträder dessutom vid undervisningen

i ett eller annat af de öfriga läroämnena efter den fördelning, som Direktionen bestämmer. Dervid iakttages:

- 1) att ingen lärare ålägges att i skolan undervisa mera än 20 timmar i veckan, talöfningar (§. 24), skrifböckers rättande (§. 25), samt enskilda och offentliga förhör (§§. 40, 41) oberäknade;
  - 2) att en skäligen minskning i rektors lärotimmar göres, med hänseende till hans närvaro vid flyttningsförhören i öfrige lärares ämnen (§. 40).
- b) Adjunkten skall biträda hufvudlärarne på sätt Direktionen bestämmer. Om Direktionen så för godt finner, kan hon äfven åt honom uppdraga att sjelf förestå något eller några vissa ämnen, likväl utan att hans lärotimmar i sådant fall ökas utöfver antalet af hufvudlärares.

§. 7.

Direktionen förordnar en af skolans hufvudlärare till rektor, hvilkens befattning fortfar, så länge Direktionen för godt finner. Rektor åtnjuter under den tid han denna befattning innehar, utom sin lön såsom lärare, de förmåner, hvilka den af Konungen fastställda stat bestämmer.

§. 8.

Hvarje lärare åligger:

- a) att med nit och trohet, efter bästa insigt och förmåga, hos lärjungarne befordra gudsfruktan och goda seder, tukt och ordning, välvilja och samdrägt, flit och sjelfverksamhet samt grundliga insigter, allt under omsorg om själskrafternas jemna utveckling och helsans bevarande;
- b) att samvetsgrannt sköta ej allenast undervisningen på de timmar, som läseordningen utsätter, utan ock de enskilda pröfningar eller offentliga förhör, samt skrif- och talöfningar, honom åligger att med ungdomen anställa;

- c) att i sitt ämne författa de lärokurser, hvilkas utarbetande, Direktionen åt honom uppdrager;
- d) att i öfrigt ställa sig till efterrättelse de föreskrifter Direktionen, utom hvad denna stadga innehåller, kan komma att enligt §. 3 meddela.

I afseende på verkställigheten rätta sig lärarne efter de närmare anvisningar rektor dem för sådant ändamål gifver.

§. 9.

- a) Vid Direktionens sammanträden infinna sig lärarne, när de kallas, för att i förekommande frågor meddela upplysningar och råd.
- b) Protokoll öfver Direktionens beslut föres af rektor, så framt ej Direktionen annorlunda förordnar.

§. 10.

Skolans rektor och öfrige hufvudlärare samt adjunkten ega beräkna samma tjensteår, befodrings- och pensionsrätt, som motsvarande lärare vid rikets öfriga högre elementarläroverk åtnjuta.

IV.

Läroplan.

§. 11.

Skolans läroämnen äro följande:

- a) *vetenskaper*: kristna religionsläran och kyrkohistorien, geografi, historia, matematik, naturkunnighet, filosofi, retorik;
- b) *språk*: modersmålet, tyska, engelska, franska, latin, grekiska, hebreiska;
- c) *färdigheter*: skrifkonst, teckning, sång, gymnastik och simning.

Af dessa läroämnen äro de gamla språken (latin, grekiska och hebreiska) valfria, så att det beror på vårdares yttrande,

om lärjunge skall i dem alla, några eller något af dem, undervisas eller icke. Det första sker, om intet undantag begäres.

§. 12.

Förenämnde läroämnen inträda såsom undervisnings-föremål i den ordning, att början göres med kristendomslära, geografi och historia, naturkunnighet, matematik (räkning och geometrisk åskådninglära samt linearteckning), svenska språket, skrifkonst och sång. Öfriga ämnen tillkomma efterhand sålunda: att lärjunge icke samtidigt begynner flere språk; att undervisningen i de nyare språken vidtager före undervisningen i de gamla; samt att undervisningen i retorik och filosofi först bibringas, sedan lärjungen förut vunnit erforderlig underbyggnad i öfriga ämnen.

§. 13.

Undervisning och öfning fortsättas i hvarje ämne, sedan det inträddt, med hufvudsakligt syfte att ernå en fullständig elementarbildning, nemligen

- 1) I *kristendomskunskap*: att lärjungen göres förtrogen med den heliga skrift, bibliska historien, kristendomens hufvudläror och grunddragen af den kristna kyrkans historia, hvarvid lärarens bemödande vare, att kristendomens sanningar inhämtas icke blott genom minne och begrepp, utan äfven omfattas med en för lefvernet fruktbarande tro.
- 2) I *geografi*: att lärjungen ledes till en klar uppfattning af de allmännaste fysiskt-geografiska förhållandena, deras orsaker och verkningar på luftstreck, naturalster och handelsvägar, till bekantskap med jordens nuvarande politiska indelning, äfvensom hennes, isynnerhet Europas, för historien viktigaste, äldre indelningar, jemte de orter, som i fosterländskt eller verldshistoriskt hänseende äro märkvärdigast, samt grunddragen af matematisk geografi och etnografi, jemte öfning att afrita och ur minnet upprita kartor.

- 3) I *historien*: att lärjungen väl känner fäderneslandets, eger en klar öfversigt af den allmänna, förenad med en närmare kunskap om de tidskiften, som äro märkvärdigast med afseende på den mänskliga odlingens utveckling.
- 4) I *matematik*: att lärjungen vinner säker kunskap i aritmetik, plan geometri och stereometri till det omfång, som ungefär motsvarar Euklides' 6 första och 11:te böcker, plan trigonometri, algebra till och med andra gradens eqvationer, jemte läran om serier och logaritmer, samt algebrans tillämpning på läran om de koniska sektionerna.
- 5) I *naturkunnighet*: att lärjungen 1) genom åskådning af naturalster samt genom framställning af släkten och arter såsom exempel vinner a) öfversigt af djurens och vexternas väsende och mest karakteristiska utvecklingsformer, b) kännedom af de allmännaste mineralier, samt 2) inhemtar grunderna af fysik och kemi.
- 6) I *filosofi*: att lärjungen inhemtar grunderna af psykologi, logik och sedelära.
- 7) I *retorik*: att lärjungen, jemte kännedom af retorikens allmänna grunder och terminologi, vinner färdighet, att såväl skriftligen som muntligen, egentligt, redigt och väl uttrycka sig i de ämnen, som ligga inom hans föreställningskrets.
- 8) I *modersmålet*: att lärjungen genom undervisning deri förvärfvar kunskap i de allmänna grammatikaliska begreppen, äfvensom i svenska språkets egen grammatik, så ock gör någon bekantskap med de förnämsta författarne i svensk, norsk och dansk vitterhet samt med det allmännaste af skandinaviska litteraturens och språkets historia.
- 9) I *tyska*: att lärjungen må hafva färdighet att, i sådana ämnen, som icke ligga utom hans fattning, obehindradt tyda tyska prosaiska författare, äfven sådana, som icke blifvit i sko-

lan lästa, samt vara bekant med några af de bästa poetiska, företrädesvis Schillers och Goethes, arbeten.

10) och 11) I *engelska* och *franska*: att lärjungen må hafva färdighet att obehindradt tyda lättare prosaiska författare, äfven om de icke blifvit i skolan läste, samt vara bekant med ett eller annat af de bästa poetiska arbeten.

Med undervisningen i de lefvande språken förenas öfning att dem tala och skrifva samt meddelande af någon kändedom om de förnämsta författarne.

12) I *latin*: att lärjungen så till innehåll som form må kunna nöjaktigt redogöra för Cornelius Nepos, Sallustii Catilina, fem böcker af Livius, Cicero de senectute, några af denne författares tal, valda stycken ur Ovidii Metamorfofer, sex böcker af Virgilii Æneis, två böcker af Horatii Oder, eller för motsvarande fordringar; att han kan skrifva språket någorlunda felfritt, samt eger någon öfning att i tal begripligt uttrycka sig derpå.

13) I *grekiska*: att lärjungen lärt sig förstå och med färdighet tyda Xenophons Anabasis, minst en bok af Herodotus, sex sånger af Homerus, Lucae evangelium eller Apostlagerningarne, eller ock annan häremot svarande kurs, samt eger erforderlig kunskap i språkets grammatik.

Med studerandet af de romerska och grekiska författarne förenas undervisning i romersk och grekisk fornkunskap, guldalära och litteraturhistoria.

14) I *hebreiska*: att lärjungen, jemte det allmännaste af grammatiken, kan göra reda för minst nio kapitel af Genesis och tio af Davids psalmer.

15) I *skrifkonst*: att lärjungen skrifer en ledig och god latinsk handstil, samt eger färdighet att obehindradt läsa svensk och tysk stil.

- 16) I *teckning*: att lärjungen, efter genomgående af en kurs i geometrisk frihandsteckning, inhemtar grunderna af ornaments-, blomster-, landskaps-, djur- och figurteckning.
- 17) I *musik*: att lärjungen inhemtar musikens första begrepp, samt öfvas i elementarsång, tonträffning och fyrstämmigt sjungande af kyrkans koraler.
- 18) I *gymnastik*: att lärjungen öfvas i sådana rörelser, hvilka afse kroppens allsidiga och jemna utveckling, samt undervisas i vapenföring och simning.

§. 14.

Undervisning i hvarje ämne bibringas från början till slut under samme hufvudlärarens ledning.

Läroämnenas fördelning emellan skolans hufvudlärare bestämmes, under behörigt afseende på de studier, åt hvilka hvar och en företrädesvis egnat sig, så, att arbetet blifver emellan dem i möjligaste måtto lika deladt.

§. 15.

Hvarje läroämne fördelas i vissa kurser, afpassade efter ämnets beskaffenhet och den utvecklingsgrad hos lärjungarne, hvilken vid de särskilda kursernas inhemtande i allmänhet kan förutsättas. Dessa kursers antal vare för de ämnen, uti hvilka undervisning genom hela skolan fortsättes, högst 8; för de öfriga ämnena färre, allteftersom de i undervisningen senare inträda eller tidigare upphöra.

§. 16.

a) Hvarje lärjunge må, obehindrad af sina kamrater, efter förmåga och flit, uti hvarje särskilt ämne fortgå, så att han, efter att hafva inhemtat och redogjort för de kunskaper och färdigheter, hvilka under en viss kurs af ämnet innefattas, får genast fortsätta detta i nästföljande kurs, oberoende af sina främsteg i de öfriga ämnena. (*Fri flyttning.*)

b) Lärjungarne ordnas för detta ändamål inom hvarje särskilt kurs i flera eller färre läslag, efter ämnets beskaffenhet och deras olika framsteg deri. Läslagen förändras i afseende på antal eller sammansättning, så ofta läraren pröfvar den fria flyttningen dertill föranleda.

§. 17.

För de särskilda läslagen, utom för de högsta, sätter hufvudläraren i ämnet, efter behof, till undervisare (monitörer) lärjungar, som gjort sådana framsteg, att de, efter gifven anvisning af läraren, kunna biträda denne med de lärjungars handledning och förhör, hvilka till de särskilda läslagen höra. (*Vexelundervisning.*)

§. 18.

Den ordning, i hvilken de särskilda ämnena vid undervisningen inträda eller upphöra, deras fördelning i kurser, valet af läroböcker och undervisningsmedel, äfvensom sättet för vexelundervisningens användande, bestämmas närmare af Direktionen, sedan lärarne förslag och yttrande derom afgifvit.

§. 19.

Lärotiden utgör minst 36 veckor af året och fördelas i 3 terminer på följande sätt, nemligen:

- 1) Vinterterminen, från och med den 15 Januari till och med onsdagen före påsk;
- 2) Vårterminen, från och med torsdagen efter påsk till och med den 15 Juni;
- 3) Höstterminen, från och med den 24 Augusti till och med den 15 December.

Inträffar någon af de för terminernas början eller slut bestämda dagar å helgedag, utsätte Direktionen dertill annan dag.

§. 20.

a) Undervisningen i skolan upptage för hvarje lärjunge högst 39 timmar i veckan. Dessa fördelas på de särskilda dagarne så-

lunda, att sju lärotimmar infalla på hvarje måndag, tisdag, torsdag och fredag; samt fem och en half lärotimmar på hvarje onsdag och lördag. Undervisningen i ett ämne bör i allmänhet vara tvenne timmar.

b) Onsdags och lördags eftermiddagar användas till talöfningar och flyttningsförhör. (§§. 24, 42).

Dessutom öfvas ungdomen i gymnastik minst 4 timmar i veckan.

c) Åt de lärjungar i skolans öfversta klasser, af hvilka lärarne anse sig kunna vänta, att ledighet till ett mera sammanhängande arbete i hemmet skall väl användas, må Direktionen efter deras förslag för sådant ändamål bevilja någon inskränkning i skoltimmarnes antal.

§. 21.

Undervisningen i skolan börjas och slutas dagligen med hän och sång. Med morgonbönen förbindes läsning i psalmboken och bibeln, jemte förklaring af läraren. Härtill anslås en half timma före lärostundens början.

§. 22.

De för hvarje vecka bestämda lärotimmar fördelas emellan de särskilda ämnena så, att jemna framsteg i möjligaste måtto befordras.

§. 23.

Lärotimmarne egnas: till öfverläsning och beredelse under lärarnes tillsyn; till utförande af de arbeten, hvilka, efter ämnenas och kursernas olika beskaffenhet, ungdomen af lärarne föreläggas; samt till undervisning, öfningar och förhör; allt under ledning af hvarje ämnes hufvudlärare, som dervid sköter undervisningen omedelbart i de läslag, med hvilka han sjelf för tillfället sysselsätter sig, medelbart genom biträdande lärare, adjunkt eller undervisare i hvart och ett af de öfriga.

§. 24.

Talöfningar i modersmålet och i främmande språk hållas utom de vanliga lärotimmarne, under inseende af vederbörande lärare, efter särskilt ordning, som Direktionen fastställer, sedan lärarne förslag dertill afgifvit.

§. 25.

Öfningar i välskrifning, ämnesskrifning och öfversättningar, från eller till främmande språk, ske dels i skolan, under lärarnes ledning, dels hemma, efter deras anvisning.

§. 26.

Direktionen bestämmer efter ofvan anförda grunder läseordning för skolan, sedan rektor förslag dertill afgifvit.

§. 27.

Ledighet från skolundervisningen ege rum, utom mellanterminerna, från och med lördagen före till och med tisdagen efter pingst, och för öfrigt då Direktionen af särskilda anledningar det medgifver.

V.

Intagning.

§. 28.

Som Nya Elementarskolan är en af statsmedel underhållen profskola, så bör tillfälle till hennes begagnande lemnas åt lärjungar så väl från landsorterna som från hufvudstaden.

§. 29.

Lärjungarnes mängd rättas efter det utrymme, skolans lärosal och lärarnes antal medgifva. Så snart ledigheter i skolan yppas, intagas lärjungar ofördröjligen på hvilken tid af läsåret som helst.

§. 30.

Vilkor för gosses intagning äro följande:

- a) att målsman till Direktionen derom gjort skriftlig ansökning med bifogande af vederbörligt betyg 1) om föräldrar, födel-seort, ålder och frejd; 2) att gossen haft kopporna och vetterligen ej är behäftad med smittosam eller obotlig sjuk-dom; samt 3) i fall han åtnjutit undervisning vid annat lä-roverk, om hans uppförande, flit och framsteg.
- b) att gossen uppnått den ålder och innehar det kunskapsmått, som fordras för inträde i rikets öfrige elementar-läroverk, eller andra deremot svarande insigter, eftersom Direktionen kan finna lämpligt att med särskilt afseende på Nya Ele-mentarskolans läroplan bestämma.
- c) att gossen i hufvudstaden har underhåll och vård af föräl-drar eller annan välkänd person, hvilka tillika förse honom med skrifförnödenheter, erforderliga böcker och undervis-ningsmedel samt, derest icke friplats i anseende till fattigdom erhålles, till skolan erlægga de afgifter, som äro eller blifva uti gällande författningar påbudna.

§. 31.

Inträdesförhör i de ämnen, som §. 30 b) omförmäler, hålles efter utfärdad kallelse af rektor i närvaro af skolans samtliga lärare i vetenskaper och språk.

§. 32.

Anmäles någon öfver 15 år gammal att blifva i skolan intagen, pröfva lärarne dessutom, om han har mot sin ålder någorlunda svarande kunskaper, samt ega att efter omständig-heterna honom antaga eller afvisa. I senare fallet må den sö-kande, der han med afvisningen icke åtnöjes, sådant hos Direk-tionen anmäla, hvilken slutliga pröfningsrätten tillkommer.

VI.

Flyttning.

§. 33.

Ehuru lärjungarne ordnas uti läslag för hvarje särskilt läroämne efter deras framsteg deri och förmåga att lika framskrida (§. 16. b), så sker dock deras fördelning i klasser endast med förenadt afseende på deras framsteg uti alla läroämnena.

§. 34.

Klasserne vare 8, motsvarande ämnenas fördelning i kurser (§. 14), och de fordringar, som Direktionen för hvarje klass fastställer, sedan lärarne förslag dertill afgifvit.

§. 35.

Lärjunges flyttning från ett läslag till annat sker, så snart läraren pröfvar den ändamålsenlig. (§§. 16, 17).

§. 36.

Lärjunge flyttas från lägre till högre kurs, så snart han fullständigt genomgått den förra och uti anställt förhör blifvit af läraren godkänd. (§§. 40, 41.)

§. 37.

När lärjunge sålunda undergått förhör och blifvit godkänd uti alla för den lägre klassen stadgade kurser, flyttas han till nästföljande högre klass.

§. 38.

Efter lärjungarnes framsteg bestämmes vid hvarje termins slut deras inbördes ordning inom de särskilda klasserna. Denna ordning förblifver gällande för den följande terminen, så vidt den icke rubbas genom lärjunges uppflyttning till högre klass, der han då intager nedersta rummet (§. 36).

§. 39.

Qvarstår lärjunge i någon klass öfver 2:ne år, anmäle rektor förhållandet hos Direktionen, som pröfvar, huruvida lärjun-

gen än vidare skall få åtnjuta skolans undervisning, samt, om det medgifves, förelägger honom viss tid, inom hvilken han, vid äfventyr att eljest blifva från skolan utesluten, skall söka förvärfva och vederbörligen redovisa de kunskaper, som för hans uppflyttning erfordras. Direktionens beslut i detta hänseende meddelar rektor ofördröjligen lärjungens vårdare.

VII.

Pröfningar och Förhör. Betyg.

§. 40.

- a) Det (§. 36) föreskrifna flyttningsförhøret (examen), skall i skolan offentligen anställas.
- b) Prof i gymnastik afläggas en gång om året, der undervisningen meddelas.

§. 41.

Lärjunge, som vill flyttningsförhör undergå, anmäle sig dertill hos vederbörande lärare, hvilken derefter på tider, då lärjungen är från skolan ledig, ofördröjligen anställer profförhör (tentamen) öfver hans kunskaper i förevarande kurs. Godkännas gossens kunskaper, hemställe läraren skriftligen hos rektor, att lärjungen måtte få flyttningsförhör (examen) undergå. Anser läraren, vid ofvanberörde pröfning, lärjungens kunskaper otillräckliga, råde han honom att det offentliga förhøret uppskjuta, tills han hunnit fullständiga insigter förvärfva.

§. 42.

Efter lärarnes anmälanden, enligt nästföregående §., förordne rektor hvarje gång genom anslag i skolan om flyttningsförhørs verkställande på dertill bestämda tider (§. 20. b).

När flyttningsförhör är anställt, afgifve vederbörande lärare genast sitt vitsord derom.

§. 43.

- a) Betyg om lärjungarnes uppförande, flit och gjorda framsteg i hvarje läroämne gifvas af lärarne vid hvarje termins slut.
- b) De kunskapsbetyg, som lärjungarne dervid i de särskilta ämnena erhålla, sammanräknas af rektor, enligt de grunder, som Direktionen fastställer, till ett hufvudbetyg för hvarje lärjunge, efter hvilket hans rum inom klassen för den följande terminen bestämmes.

§. 44.

Efter formulär, som Direktionen fastställt, utfärde rektor, vid hvarje läsårs slut, för enhvar af lärjungarne årsbetyg, att till hans värdare öfverlemnas.

§. 45.

Lärjunge, som vid afgang från skolan önskar betyg om sina kunskaper, skall, antingen han henne fullständigt genomgått eller icke, aflägga särskilt afgangsförhör uti alla de läroämnena, hvori han inom skolan njutit undervisning. Tiden för sådant förhör utsättes af Direktionen och kungöres af rektor i allmänna tidningarne. Efter dess verkställande gifver hvarje lärare för sitt ämne särskilt vitsord öfver lärjungens kunskaper.

Endast åt lärjunge, som afgangsförhör undergått, lemnas kunskapsbetyg.

§. 46.

Antingen lärjunge fullständigt genomgått skolan eller icke, erhålle han, der så äskas, betyg vid sin afgang öfver uppförande och flit. Dessa betyg bestämmas af lärarne gemensamt med behörigt afseende på lärjungens förhållande under sin skoltid.

VIII.

Ordning och Tukt. Förhållande till hemmet.

§. 47.

Lärjunge åligger:

- a) att städse beflita sig om gudsfruktan och goda seder;
- b) att med uppmärksamhet och flit begagna undervisningen;
- c) att vara lydig mot sina lärare, undervisare, ordnings- och tillsyningsmän, välvillig mot sina kamrater och sannfärdig mot alla;
- d) att ordentligt och noga sköta de uppdrag, honom i och för skolans bästa anförtros med afseende på undervisning, ordning, vård om vissa skolans tillhörigheter m. m.

§. 48.

- a) Alla skolans lärjungar vare i allmänhet, såväl vid undervisningen som vid hönestunderna, församlade i en gemensam skolsal.
- b) Dock må under de lärostunder, då flere lärare samtidigt undervisa och någon af dem så för godt finner, större eller mindre afdelningar af lärjungarne kunna från de öfriga afskiljas, för att uti särskilt rum vid sidan af skolsalen njuta hans undervisning.

§. 49.

Under hvarje lärostund, som varar 2:ne timmar eller derutöfver, göres på tjenlig tid fem minuters afbrott i undervisningen, under hvilka det tillåtes lärjungarne att lemna sina platser.

§. 50.

Hvarje klass skall hafva sin ordningsman, som af rektor tillsättes bland de till klassen hörande lärjungar. Öfversta klassens ordningsman är tillika hela skolans och har, närmast läraren, allmän tillsyn öfver ordning och skick inom densamma.

§. 51.

Den hemvård af föräldrar eller, om de icke finnas, af annan person, hvilken (i §. 30. c) föreskrifven är, skall vara af Direktionen godkänd. Af vårdaren eger skolan fordra, att han med huldhet och omtanka tillser sin son eller skyddling, samt med skolans lärare troget samverkar till hans uppfostran, så att han uppväxer i gudsfruktan och rena seder, under inflytelse af goda efterdömen, flitigt begagnar den allmänna gudstjensten, väl använder tiden till arbete eller oskyldiga nöjen, samt för öfrigt noga iakttager, hvad honom såsom skolans lärjunge åligger.

Försummar vårdare uppfylla, hvad skolan i ofvannämnde afseenden fordrar, skyller han sig sjelf, om hans son eller skyddling, i saknad af hemmets medverkan till dennes uppfostran, från skolan uteslutes.

§. 52.

För samverkan mellan skolan och hemmet böra lärarne sig emellan, till möjligast lika antal, fördela lärjungarne, utan hinder af de klasser, hvori dessa befinnas, men med hufvudsakligt afseende på enhvars bekantskap med deras familjer, på grannskap, släktskap, eller andra tillfälliga förhållanden, genom hvilka en lärare kan företrädesvis vara tjenlig att blifva vissa lärjungars ledare. Med dessa sätter han sig i en förtroligare beröring, för att, såväl i afseende på deras enskilda studier som uppförande, genom vänliga råd, uppmuntringar och förma-

ningar, befordra deras bästa; dock utan att rektors allmänna tillsyn öfver lärjungarna härigenom inskränkes.

§. 53.

För att med hemmets värd sammanknyta skolans, skall hvarje lärjunge hafva sin anmärkningsbok, i hvilken lärarne för hvar dag anteckna, huruvida lärjungen skolan bevisat eller icke, samt dessutom, om något emot hans uppförande eller flit varit att erinra. Denna bok skall lärjungen en gång i veckan uppvisa för föräldrar eller värdare, hvilka deruti, till intyg att sådant skett, sitt namn under behörigt datum hvarje gång inskrifva.

Anmärkningsboken åtföljes af de närmare underrättelser, hvilka Direktionen finner skäl att meddela, ej mindre om värdarnes, än om lärjungarnes åligganden i afseende på dessas förhållande till skolan.

§. 54.

Skollof må ej utan giltiga skäl beviljas. Tillåta värdare lärjunge att thy förutan uteblifva från skolan, anses han hafva med deras samtycke från henne afgått.

§. 55.

Kroppslig aga må icke godtyckligt utdelas. Den användes endast, då lärjunge ej genom mildare medel låter sig rätta.

Fortfar lärjunge att vara lat eller vanartig, så att lärarne anse strängare bestraffning för honom nödig, erhålle han först i alla lärjungarnes närvaro varning, som äfven i hans anmärkningsbok antecknas. Låter han sig ändock icke rätta, förklaras han vara i belägenhet att vid ny förseelse kunna agas (nedflyttas i strykklass), hvilken nedflyttning kan utan föregången offentlig varning genast ega rum, ifall någon ådragit sig svårare anmärkningar. Dock skall denna nedflyttning ej omedel-

bart åtföljas af aga, med mindre lärjungen genom grof förseelse gör sig dertill förfallen.

Lärjungens uppflyttning ur strykklass beror på lärarnes pröfning, huruvida han sig bättrat; dock må sådan uppflyttning icke ske förr, än efter fjorton dagars förlopp.

§. 56.

Låter vanartig lärjunge sig icke rätta, varde han af Direktionen, på rektors anmälan och efter lärarnes hörande, från skolan utesluten.

Lärjungen kan ock, i händelse af gröfre förseelse, utan att sig i strykklass befinna, af Direktionen från skolan skiljas.

IX.

Inkomster och Utgifter.

§. 57.

- a) Skolans inkomster utgöras af
- 1) de anslag af statsmedel, hvilka Konungen för skolans behof anvisar; samt
  - 2) de afgifter, hvilka Direktionen eger Konungens tillstånd att af lärjungarne uppbära.
- b) Medlen skola på räkning i Rikets Ständers Bank insättas och endast efter behof derifrån uttagas, under inseende af en bland skolans Direktörer, hvilken kassan vårdar.

§. 58.

Skolans utgifter utgöras af

- 1) löner och arvoden till rektor, lärare och betjening;
- 2) inköp af böcker, undervisningsmedel, möbler och husgeråd; samt

- 3) omkostnader för skolrum och förvaringsrum för skolans samlingar, ved, lysning, möblers och husgeråds underhåll m. m. d.

§. 59.

Direktionen låter uppbära skolans inkomster samt bestrida hennes utgifter genom rektor, som årligen uppgör och till Kammar-Rätten aflemnar skolans räkenskap.

Innehåll.

- I. Skolans ändamål. § 1.
- II. Styrelse. §§ 2—4.
- III. Rektor och Lärare. §§ 5—10.
- IV. Läroplan. §§ 11—27.
- V. Intagning. §§ 28—32.
- VI. Flyttning. §§ 33—39.
- VII. Pröfningar och Förhör. Betyg. §§ 40—46.
- VIII. Ordning och Tukt. Förhållande till hemmet.
§§ 47—56.
- IX. Inkomster och Utgifter. §§ 57—59.

